

БОРОВКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
ВИТЯГ ПРОТОКОЛУ № 5
засідання педагогічної ради
26.02.2024 р.

Голова педагогічної ради- Вовк А.А., директор
Секретар педагогічної ради- Крот Н.О., заступник директора з навчально-виховної роботи.

Присутні: 14

Відсутні: 1

Порядок денний:

1. Про виховання гендерної культури та гендерної рівності в системі освіти (доповідач Русняк А.І., соціальний педагог).
2. Про стан виконання операційного плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року у БОРОВКІВСЬКОМУ ЛІЦЕЇ ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ за 2023 рік (доповідач Мурга О.М., заступник директора з виховної роботи).

1. СЛУХАЛИ:

Русняк А.І., соціальний педагог, як зупинилась на проблемах гендерного виховання, які особливо актуалізуються в умовах глобалізації освіти, модернізації закладу освіти, що має на меті формувати у школярів громадянську відповідальність, гендерну рівноправність, ініціативність, самостійність, толерантність, здатність успішної соціалізації. Саме це сприяє формуванню в середовищі молоді гендерної культури як необхідної умови всебічної самореалізації особистості.

Реалізація гендерного підходу в педагогіці полягає в опануванні обсягу знань, необхідних учням для звільнення від упереджень, що стосуються статі.

Гендерне виховання складається з навчання, освіти (пропаганди і поширення гендерних знань та гендерної культури), стимулювання гендерної самоосвіти. Гендерна освіта розв'язує такі завдання в контексті соціалізації:

- ознайомлення молоді з цінностями, нормами і правилами міжстатевого спілкування (норми релігії, розпорядження, літературні пасажі);
- формування адекватного розуміння дорослішання: його змісту, ознак, проявів і якостей;
- формування тілесної ідентичності особистості, психосоматичного потенціалу людини;
- розкриття особливостей жіночої та чоловічої психології, а також відмінностей у поведінці представників різних статей;

- формування у молодого покоління правильного уявлення про стосунки статей, що ґрунтуються на системі загальнолюдських і національних моральних цінностей.

Гендерне виховання — процес, спрямований на формування якостей і властивостей, що визначають необхідне суспільству ставлення людини до представників протилежної статі. Тому в сферу гендерного виховання входять не тільки такі специфічні відносини між представниками чоловічої та жіночої статі, як шлюбні, але й решта відносин у суспільному житті, роботі, відпочинку і т. ін.

Хто бере участь у гендерному вихованні?

1. *Сім'я*. Дитина копіює своїх рідних, особливо намагаючись в усьому бути схожою на батька своєї статі. Малюк, який живе в благополучній, спокійною сім'ї, непомітно сам навчиться нормально сприймати відносини, тому що батьки подають йому добрий приклад. Хлопчик наслідує мужності батька, дівчинка — жіночності матері. Роблять вони це без будь-яких особливих настанов. Крім того, спостерігаючи в повсякденному житті своїх батьків, діти вчаться, як поводитися з людьми протилежної статі.

2. *Педагогічний колектив дитячого садка*. Статеве виховання, перш за все, має бути спрямовано на батьків, а вже потім на дітей. Педагог дає знання, відповідає на запитання дітей, що стосуються відносин статей, не соромлячись цієї розмови. Усе, що говорить педагог, має бути правдою, але і це ще не все. Найважливіше, як ми говоримо про це з дітьми і як підтверджуємо відкрито висловлену нами точку зору. Інакше кажучи, статеве виховання — це, перш за все формування правильного ставлення до питання, а не освоєння конкретних знань у цій області. Гендерний підхід відображений і при вихованні культурно-гігієнічних навичок.

3. *Педагогічний колектив навчального закладу*. Подолання гендерних стереотипів, що заважають успішному розвитку особистості дитини, хлопчика і дівчинки; розвиток партнерських відносин між статями, виховання їх у дусі толерантності. Створення таких умов для виховання юнаків і дівчат, у яких їхній розвиток і духовно-ціннісна орієнтація сприятимуть позитивному становленню індивідуальних чоловічих (маскулінних), жіночих (фемінінних) і андрогенних рис; відносно безболісному пристосуванню молодого покоління до реалій статево-рольових відносин у суспільстві та ефективному статево-рольовому відокремленню в соціумі.

4. *Лікар*. Лікар повинен допомагати удосконалювати зміст і техніку бесіди з усіма дітьми, що потребують поради. Головне завдання медичних працівників, обізнаних з питаннями психогієни статі, полягає в консультації вихователів: підготовці батьків, педагогів, інших фахівців і працівників дитячих установ і організацій в області медико-гігієнічних питань статевого виховання.

5. *Психолог*. Психологічна освіта учнів і педагогів щодо всього спектра гендерних проблем, діагностування формування гендерної складової особистісного розвитку учнів; консультування учнів, батьків і педагогів з питань

гендерних відмінностей і гендерних відносин; корекційно-тренінгова робота з розвитку гендерної самосвідомості учнів та гендерної толерантності з набуття досвіду ефективного гендерної взаємодії та подолання негативних наслідків гендерних стереотипів.

6. *Оточення дитини.* Допомагає дитині усвідомити себе відповідно до свого статевою ознакою і діяти відповідно до нього все оточення. Під оточенням розуміють однолітків, дорослих, музикантів, пісні яких дитина слухає, сценаристів фільмів і мультфільмів, художників, письменників і поетів, модельєрів і т. ін.

Сучасне сімейне і шкільне виховання вимагає необхідного обліку статевої особливостей дітей. На жаль, у вітчизняній педагогіці і психології цьому питанню приділено замало уваги. Аналіз теорії та практики виховання і навчання засвідчив, що в умовах ігнорування закономірностей розвитку статі виховання не досягає своєї мети. Жодні нові педагогічні технології не здатні поліпшити результати навчально-виховного процесу, якщо вони спираються на безстатеву педагогіку.

Батькам і вчителям необхідно враховувати такі фактори, обумовлені відмінностями статевої психіки.

- Шкільна адаптація у хлопчиків гірша, ніж у дівчаток.
- До кінця навчального року стомлюваність у хлопчиків виражена більше, ніж у дівчаток.
- Інтерес до розв'язання складних завдань у хлопчиків вище уразі матеріального, а у дівчаток — емоційного заохочення успіху. Хлопчики краще можуть упоратися з роботою поодиночку, а дівчатка — у змішаній групі.
- Вплив освітнього рівня сім'ї та допомоги педагогів на дівчаток вищий, ніж на хлопчиків.
- Рівень домагань у хлопчиків вищий, вони автономніші та нібито запрограмовані не любити заохочувані дорослими види діяльності.
- Хлопчики на фрустрацію частіше реагують зменшенням спілкування, а дівчатка — більш жорсткою, спрямованою на досягнення мети поведінкою.
- Дівчата привертають увагу хлопчиків гучним сміхом. А у хлопчиків увага до дівчаток виражається зовні агресивно.
- Хлопчики більш успішні в математичних і зорово-просторових операціях, а у дівчаток кращі мовні здібності.
- У хлопчиків рівень невротизму вищий, ніж у дівчаток.
- Хлопчики люблять активні ігри поміж однолітків, уміють знайти в грі своє місце, зацікавити собою. Дівчаткам важливі схвалення з боку подружок, наявність красивого одягу, володіння гарними іграшками, аксесуарами.
- Особливо яскраво статевої відмінності проявляються у віці статевої гомогенізації — дев'ять-десять років. Виникає значна потреба в кооперації з людьми своєї статі на тлі перших гормональних зрушень, що передують пубертатного періоду. У родині статева гомогенізація проявляється прагненням до тісного контакту з батьками своєї статі.

- У молодшому шкільному віці інтереси дітей різко поляризовані за статевою ознакою. Як наслідок — різностатева дружба є рідкісним явищем.

Аналіз психолого-педагогічної літератури і досвід роботи в школі дали змогу сформулювати такі рекомендації до диференційованого підходу у вихованні та навчанні хлопчиків і дівчаток.

- Ніколи не порівнюйте хлопчиків і дівчаток, не ставте одних у приклад іншим: вони різні навіть за біологічним віком — дівчатка зазвичай старше одноліток-хлопчиків.

- Не забувайте, що хлопчики і дівчатка по-різному бачать, чують, сприймають на дотик, по-різному сприймають простір і орієнтуються в ньому, а головне — по-різному осмислюють все, з чим стикаються в цьому світі. І вже, звісно, не так, як ми — дорослі.

- Пам'ятайте, що, коли жінка виховує і навчає хлопчиків (а чоловік — дівчаток), їй (йому) мало знадобиться власний дитячий досвід, і порівнювати себе з дітьми — помилково і марно.

- Не передайте куті меду, вимагаючи від хлопчиків акуратності та ретельності виконання завдання.

- Не забувайте не тільки розповідати, але й показувати. Особливо це важливо для хлопчиків.

- Намагайтеся, даючи завдання хлопчикам у школі та в побуті, включати момент пошуку, що вимагає кмітливості. Не варто заздалегідь розповідати і показувати, що і як робити. Слід підвести дитину до того, щоб вона сама знайшла принцип рішення, нехай навіть припустившись помилок.

- З дівчатками, якщо їм важко, слід разом до початку роботи визначити принцип виконання завдання. Їх потрібно поступово вчити діяти самостійно, а не тільки за заздалегідь відомими схемами (роботу вдома виконувати точно, як мама, в школі розв'язувати типові завдання, як вчили на уроці), підштовхувати до пошуку власних рішень незнайомих, нетипових завдань.

- Ніколи не сваріть дитину за нездатність щось збагнути або зробити, не використовуйте образливих слів, спілкуючись з нею з висоти свого авторитету. Це зараз вона знає і вміє гірше вас. Настане час, коли вона знатиме і вмітиме більше вас.

- Пам'ятайте, що ми часто недооцінюємо емоційну чутливість і тривожність хлопчиків.

- Сварячи хлопчика, викладіть коротко і точно, чим ви незадоволені, тому що він не може тривалий час витримувати емоційне напруження. Його мозок ніби відключить слуховий канал, тоді дитина припинить вас слухати і чути.

- Не поспішайте висловлювати своє негативне ставлення до дівчинки — бурхлива емоційна реакція завадить їй зрозуміти, за що її сварять. Спочатку з'ясуйте, у чому її помилка.

- Знайте, що дівчатка можуть вередувати, здавалося б, без причини або з незначних приводів через утому (виснаження правої «емоційної» півкулі мозку). Хлопчики виснажуються інтелектуально (зниження активності лівої, «раціонально-логічної» півкулі). Сварити їх за це не тільки марно, але й аморально.

- Діти часто по-різному реагують на похвалу. Хлопчикам важлива оцінка їхніх дій. Емоційно значущою для них є така оцінка вчинку: «Молодець, правильно (швидко, добре, відмінно) виконав!» Дівчаткам важливе ставлення значущих людей (батьків, вихователів, педагогів) до їхнього вчинку: «Розумнице, мені дуже подобається те, що ти зробила!»

- Заохочуйте рольові ігри відповідно майбутнього статусу чоловіка і жінки, адже це модель майбутнього життя вашої дитини.

- Не порівнюйте дитину з іншими, хваліть її за успіхи і досягнення. Якщо ж ви сварите дитину, розгляньте її вчинок і не торкайтеся людських якостей (чи не ти поганий, а погано те, що ти вчинив).

- Учіться разом з дитиною, об'єднуйтеся з нею проти об'єктивних труднощів, станьте її союзником, а не противником, не будьте стороннім спостерігачем.

- За перших невдач не нервуйте самі та не сваріть дитину. Намагайтеся знайти об'єктивні причини труднощів і дивіться в майбутнє оптимістично.

- Майте на увазі, що педагог, який сварить дитину за те, що вона чогось не знає або не вміє, подібний до лікаря, який сварить хворого за те, що він хворий.

- Якщо у вас труднощі в спілкуванні з дитиною, якщо ви не розумієте одне одного, не поспішайте звинувачувати в цьому її. Можливо, ви належите до різних типів функціональної організації мозку, а отже, по-різному мислите, сприймаєте, відчуваєте, тобто справа не тільки в ній, а й у вас. Вона не погана, а просто інша.

- Не забувайте, що ваша оцінка поведінки або результатів діяльності дитини суб'єктивна. І завжди може знайтися хтось інший, хто побачить у дитині щось хороше, чого не помітили ви.

- Ми часто любимо в дитині результати своєї праці. Якщо результати відсутні, винна не дитина, а ми, бо не зуміли її навчити. Бійтеся переносити свою некомпетентність, свої невдачі на дитину. На жаль, ми любимо тих, кого вміємо навчити.

- Не спокушайтеся — ви не ідеал, а отже, не зразок для наслідування у всьому і завжди. Тому не змушуйте дитину бути схожою на вас.

- Перш ніж сварити дитину за невміння, спробуйте зрозуміти причину її ускладнень.

- Не викривайте в невмінні, а допомагайте знайти шляхи розв'язання проблеми.

- Пам'ятайте, що під час вступу дитини до школи її мета і мотиви відрізняються від мети і мотивів дорослого: дитина ще не в змозі ставити пізнавальну мету.

- Визнайте за дитиною право на індивідуальність, право бути іншою.

Упровадженню гендерного підходу в практику конкретного закладу освіти може допомогти шкільна виховна програма. Її реалізації сприяють:

- розширення гендерно-інформаційного простору;
- поглиблення гендерної компетентності батьків і педагогів.

Одна з особливостей гендерного виховання може полягати в тому, що воно здійснюється шляхом організації спільного, роздільного та частково роздільного навчання обох статей. Тематика гендеру можлива і на заняттях спортом, комп'ютерних курсах, під час класних годин. На досить високому рівні гендерного виховання дітям прищеплюють навички толерантного спілкування в мікрогрупах, розвивають дружні відносини, виховують взаємопідтримку, взаємодопомогу, поглиблюють соціально-емоційні контакти між дітьми обох статей. У середніх і старших класах проводять різні виховні заходи на гендерну тематику — спеціальні проекти, гуртки, конференції; здійснюють індивідуальні та групові форми виховної роботи, використовуючи різні навчально-виховні методи (бесіда, діалог, рольові ігри, тренінги, проекти, обговорення в групах, колаж та ін.), що застосовують у гетеро- і гомогенних групах.

УХВАЛИЛИ:

1. Враховувати рекомендації щодо виховання гендерної культури здобувачів освіти.

2. Спрямувати гендерний підхід у ліцеї на:

- організацію рівноправної співпраці юнаків і дівчат у спільній діяльності;
- створення умов для партнерства;
- заохочення різнобічної участі батьків обох статей у шкільному вихованні дітей.

Результати голосування: «За» - 14; «Проти» - 0; «Утримались» - 0

2. СЛУХАЛИ:

Мургу О.М., заступник директора з виховної роботи, яка наголосила, що досягнення гендерної рівності в освіті є наразі більше нашою перспективою, аніж практикою. Міністерство освіти та науки України від 20.12.2022 схвалило Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердило операційний план заходів з її реалізації на 2022-2024 роки. Наш педагогічний колектив працював протягом 2023 року відповідно розробленому Операційному плану заходів по реалізації Стратегії по БОРОВКІВСЬКОМУ ЛІЦЕЮ (наказ від 17.01.2023 року №).

Оксана Михайлівна проаналізувала стан виконання операційного плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері

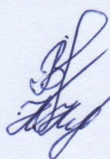
освіти до 2030 року у БОРОВКІВСЬКОМУ ЛІЦЕЇ ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ за 2023.

УХВАЛИЛИ:

1. Посилити роботу у напрямку підвищення компетентності всіх учасників освітнього процесу з питань профілактики гендерно - обумовленого насильства, виховання гендерної культури та гендерної рівності в системі освіти.
2. Проводити позакласну роботу з питань формування гендерної культури та гендерного виховання.
3. Забезпечити виконання операційного плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року у БОРОВКІВСЬКОМУ ЛІЦЕЇ ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ у 2024 році.

Результати голосування: «За» - 14; «Проти» - 0; «Утримались» - 0

Голова педагогічної ради
Секретар педагогічної ради

Алла ВОВК
Наталія КРОТ